Lahti

Asemakaavan selostus

Asemakaavatunnus A-2907
Asemakaavan muutos
Asemantaustanpuisto, Asemantausta (Launeen keskuspuisto ja Perhepuisto)

17.11.2026
LUONNOS

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 2
1.1 Tunnistetiedot 2
1.2 Kaava-alueen sijainti 3
1.3 Kaavan tarkoitus 3
1.4 Asemakaavaan liittyvät asiakirjat 3
2 TIIVISTELMÄ 4
2.1 Kaavaprosessin vaiheet 4
2.2 Asemakaava 4
3 LÄHTÖKOHDAT 5
3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
3.2 Suunnittelutilanne 20
4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET 28
4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve 28
4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset 28
4.3 Osallistuminen ja yhteistyö 28
4.4 Asemakaavan tavoitteet 29
5 ASEMAKAAVAN KUVAUS 29
5.1 Asemakaavan rakenne 29
5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 30
5.3 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen 31
5.4 Kaavan vaikutukset 31
5.5 Kaavamerkinnät ja -määräykset 32
5.6 Nimistö 32
6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS 32
6.1 Toteutuksen seuranta 32
7 KAAVAN LAATIJA 32
8 SEURANTALOMAKE 32

Asemakaavan muutoksen selostus, joka koskee xx. päivänä ....kuuta 2026 päivättyä asemakaavakarttaa nro A-2907 sekä kaavan mukaista tonttijakoa M-xx-xx (Launeen keskuspuisto ja Perhepuisto)

Kaavakohteen sijainti opaskartalla.

1 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

1.1 Tunnistetiedot

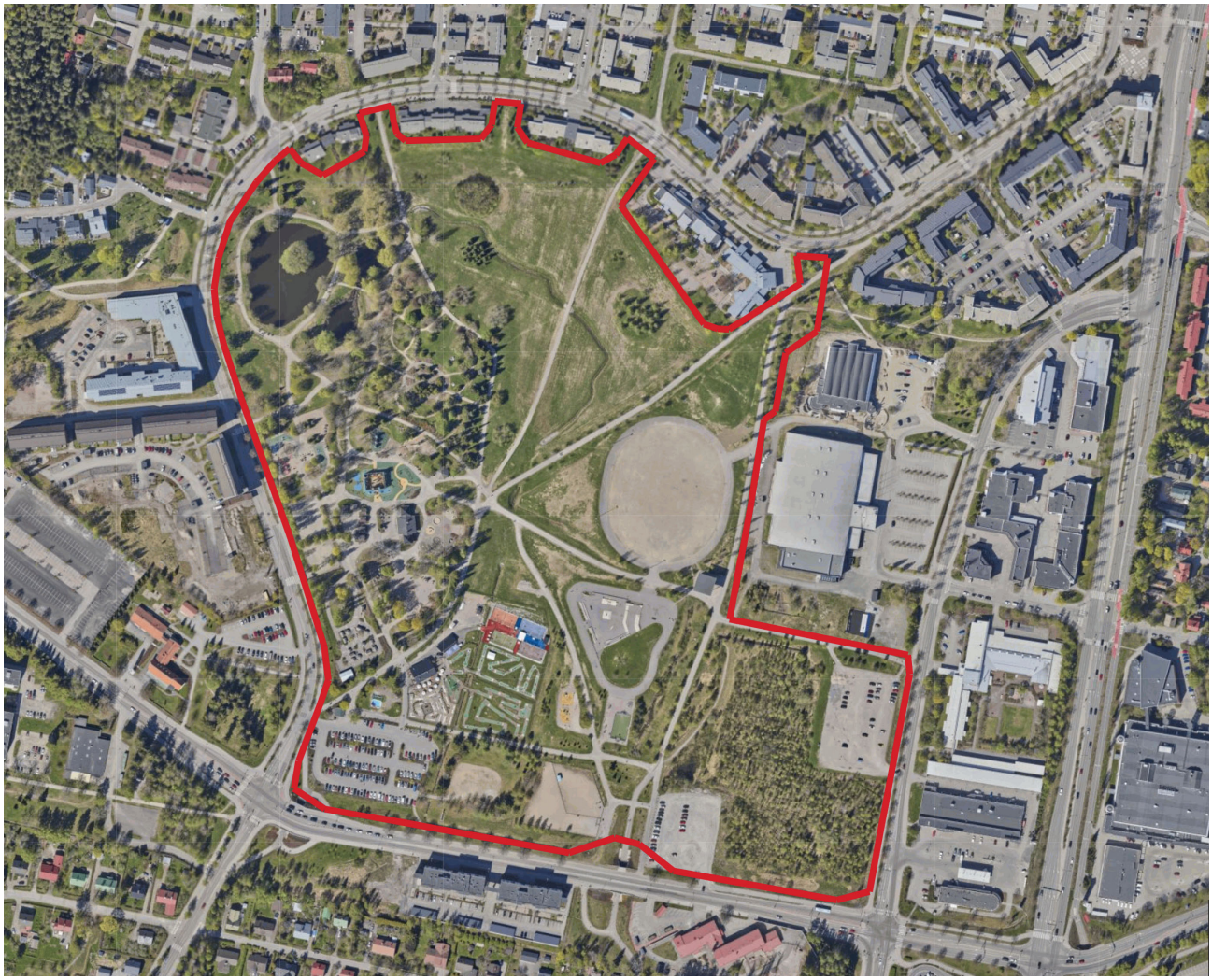
Asemakaavan muutos koskee: Lahden kaupungin Asemantaustan (25.) kaupunginosan korttelin 25134 tontteja 6 ja 9, urheilu- ja virkistyspalvelualuetta sekä vesialuetta.

Asemakaavan muutoksella muodostuvat: Lahden kaupungin Asemantaustan (25.) kaupunginosan korttelit 25150 ja 25151, urheilu- ja virkistyspalvelualuetta, puistoa, leikkipuistoa, yleistä pysäköintialuetta, vesialuetta sekä katualuetta.

Asemakaavamuutoksen yhteydessä tehdään sitova tonttijako.

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Asemantaustan kaupunginosassa. Alue rajautuu pohjoisosasta Kaarikatuun, Kaarikadun päiväkodin tonttiin ja rivitalotontteihin, lännessä Kaarikatuun, etelässä Tapparakatuun ja idässä Launeenkatuun sekä keilahallin ja jäähallin tontteihin. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 22 ha.

Ortokuva ja suunnittelualueen rajaus.

1.3 Kaavan tarkoitus

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on päivittää keskuspuiston kaavamerkinnät ja tarkistaa tonttien rajat. Asemakaavan muutos tehdään vuonna 2024 valmistuneen Launeen keskuspuiston yleissuunnitelman mukaisesti. Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi yleissuunnitelman 16.10.2024 kokouksessaan.

1.4 Asemakaavaan liittyvät asiakirjat

A-2907 Kaavaluonnoskartta
A-2907 Kaavaselostus
A-2907 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
A-2907 Tonttijakokartta M-x-xx (ehdotusvaiheessa)

2 TIIVISTELMÄ

2.1 Kaavaprosessin vaiheet

Asemakaavan muutos on laadittu kaupungin aloitteesta.

Kaavatyön vaihe	Päivämäärä
Vireilletulo	6.3.2024
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	17.11.2026
Aloituskokous	17.9.2025
Yleisötilaisuus	16.9.2025
Luonnosvaiheen kuuleminen	19.11. - 3.12.2026
Ehdotusvaiheen nähtävillä olo	xx.xx. - xx.xx.20xx

2.2 Asemakaava

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää keskuspuiston kaavamerkinnät toteutuneen sekä uuden yleissuunnitelman mukaisesti. Puisto on jaettu eri toimintoihin erilaisin kaavamääräyksin: urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU), puisto (VP), puisto, jonka kulttuurihistorialliset erityispiirteet säilytetään (VP/s) ja leikkipuisto (VK). Urheilu-, huvi- ja viihdetarkoitusta palvelevien rakennusten korttelialueiden (YUV) muutetaan palvelurakennusten korttelialueeksi, joille saa sijoittaa liikunta-, virkistys- ja tapahtumapalveluja sekä niitä palvelevia ravintola- ja liiketiloja (P-1), ja kortteleiden rajauksia ja määräyksiä tarkistetaan. Liikerakennusten (KL) korttelialue poistetaan kaavasta. Asemakaavassa huomioidaan mm. hulevesien käsittelyyn varatut alueet ja osoitetaan yleiset pysäköintialueet (LP). Merkittävimmät jalankulun ja pyöräilyn reitit on osoitettu kaavassa. Puiston nimi muutetaan Asemantaustanpuistosta Launeen keskuspuistoksi ja osa Perhepuistoksi.

3 LÄHTÖKOHDAT

3.1 Selvitys suunnittelualueen oloista

3.1.1 Yleiskuvaus

Launeen keskuspuisto on eteläisessä Lahdessa sijaitseva laaja ja monipuolinen virkistys- ja vapaa-ajan aluekokonaisuus. Puiston keskeinen vetovoimatekijä on ympärivuotisesti avoinna oleva maksuton Perhepuisto. Lisäksi alue tarjoaa runsaasti monipuolisia mahdollisuuksia liikuntaan, ulkoiluun ja oleskeluun kaikenikäisille käyttäjille.

Puistokokonaisuus muodostuu Perhepuiston lisäksi arboretumista, Sorsalammen ympäristön puistosta sekä erilaisista liikunnallisista alueista. Alueella sijaitsee muun muassa parkourpuisto, rullaluistelu- ja skeittialue, tapahtumakenttä ja koira-aitaus. Launeen vapaa-ajankeskuksen yhteydessä on lisäksi yksityisiä vapaa-ajan palveluja, kuten minigolfrata, padelkenttiä, keilahalli ja jäähalli. Keskuspuiston länsipuolella on kirsikkapuisto ja pohjoispuolella radan varrella Yli-Marolan 4H-kotieläinpiha.

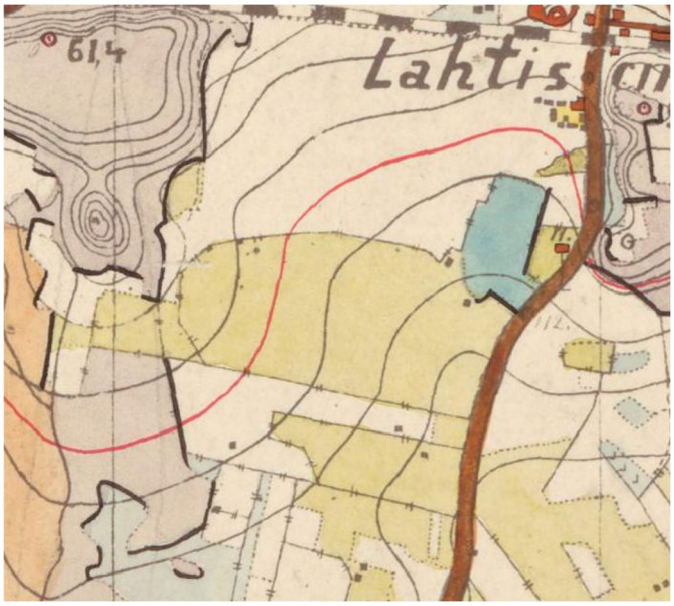
Launeen keskuspuisto muodostaa yhdessä ympäröivien virkistys- ja liikuntapalvelujen kanssa merkittävän kaupunkitasoisen vapaa-ajan keskittymän, joka palvelee niin lähialueen asukkaita kuin laajemmin koko Lahden seudun käyttäjiä. Launeen perhepuistosta on muodostunut Lahden ulkopuolellakin tunnettu vierailukohde.

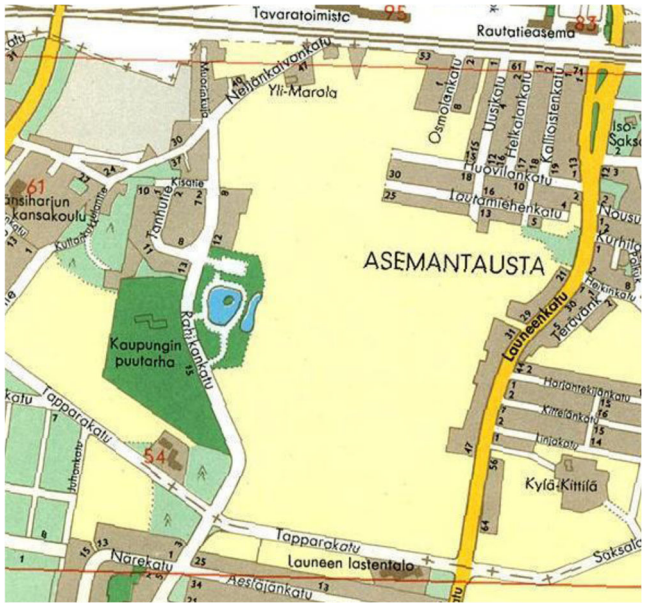

Launeen keskuspuisto etelän suunnasta kuvattuna 2024. Pasi Widgren

Historia

Salpausselän etumaasto rautatien eteläpuolella on ollut Lahden kylän talojen omistuksessa olevaa peltoa ja niittyä. Vuoden 1875 Senaatinkartassa (alla) näkyvät vaaleat alueet ovat peltoa, keltaiset alueet niittyjä, joita ympäröi aidat. Mustat pienet rakennukset niityillä ovat latoja. Vanha tie kulki Lahden rautatieasemalta etelään nykyisen Launeenkadun kohdalla, tielinjaus on säilynyt ennallaan. Suunnittelualue oli pääasiassa viljeltyä peltoa 1960-luvulle saakka. Nykyisen puiston vanhinta kerrostumaa edustaa Sorsapuisto. Sorsalampi kaivettiin vuonna 1963 kaupunginpuutarhan kastelualtaaksi ja ympäröivä alue muokattiin puistoksi.

Vasemmalla Senaatinkartta vuodelta 1875 ja oikealla opaskartta vuodelta 1970.

Vanha ilmakuva 1970-luvulta. Peltoja ympäröi pientaloalueet.

Vuonna 1980 Lahden kaupunginvaltuusto päätti kaupungin 75-vuotisjuhlan kunniaksi perustaa Launeen vapaa-ajankeskuksen, joka koostuisi muun muassa erilaisista viheralueista, pelikentistä, keilahallista, uimahallista ja urheilutalosta. Puiston yleissuunnitelman laati Maisemasuunnittelutoimisto Leena Iisakkila Ky vuonna 1984 Arkkitehtityö Oy:n esisuunnitelman pohjalta. Toteutussuunnitelmat tehtiin kaupungin vihertoimessa, ja mukana suunnittelussa oli muun muassa suunnitteluhortonomi Eila Palojärvi. Puisto sijoitettiin Launeelle kaupunginpuutarhan viereen.

Keskuspuiston yleissuunnitelma vuodelta 1984, Maisemasuunnittelutoimisto Leena Iisakkila ky. Yleissuunnitelma on toiminut asemakaavan pohjana.

Launeen Perhepuiston rakentaminen alkoi vuonna 1984 pääosin kaupungin omana työnä. Työtä johtivat kaupunginpuutarhuri Arvo Toivola ja apulaiskaupunginpuutarhuri Hannu Neuvonen. Puisto avattiin 1.9.1989, ja ensimmäisen vuoden aikana siellä kävi yli satatuhatta kävijää. Suosio on säilynyt vuosien varrella, ja puisto vetää vierailijoita myös Lahden ulkopuolelta.

Perhepuiston keskeisenä ajatuksena on ollut tarjota maksuton, kaikenikäisille sopiva toiminnallinen alue. Sen keskipisteenä toimii Perhepuiston linna, joka uusittiin vuonna 2018. Samalla linnaa ympäröinyt entinen vesiaihe muutettiin leikkialueeksi. Puisto laajeni, kun Launeen vapaa-ajanalueelle avautui vuonna 2007 kansanpuisto tapahtumakenttineen, rullaluistelu- ja skeittiratoineen ja piknikalueineen, joista

kaupunki teki juhlapäätöksen vuonna 2005 täyttäessään 100 vuotta. Puistoa on kehitetty edelleen, skeittialue uusittiin vuonna 2025 ja vuonna 2026 uusittiin liikennepuisto. Myös leikkivälineitä on uusittu.

Kuvia Perhepuiston rakentamisvaiheesta (Kaupungin kuva-arkisto).

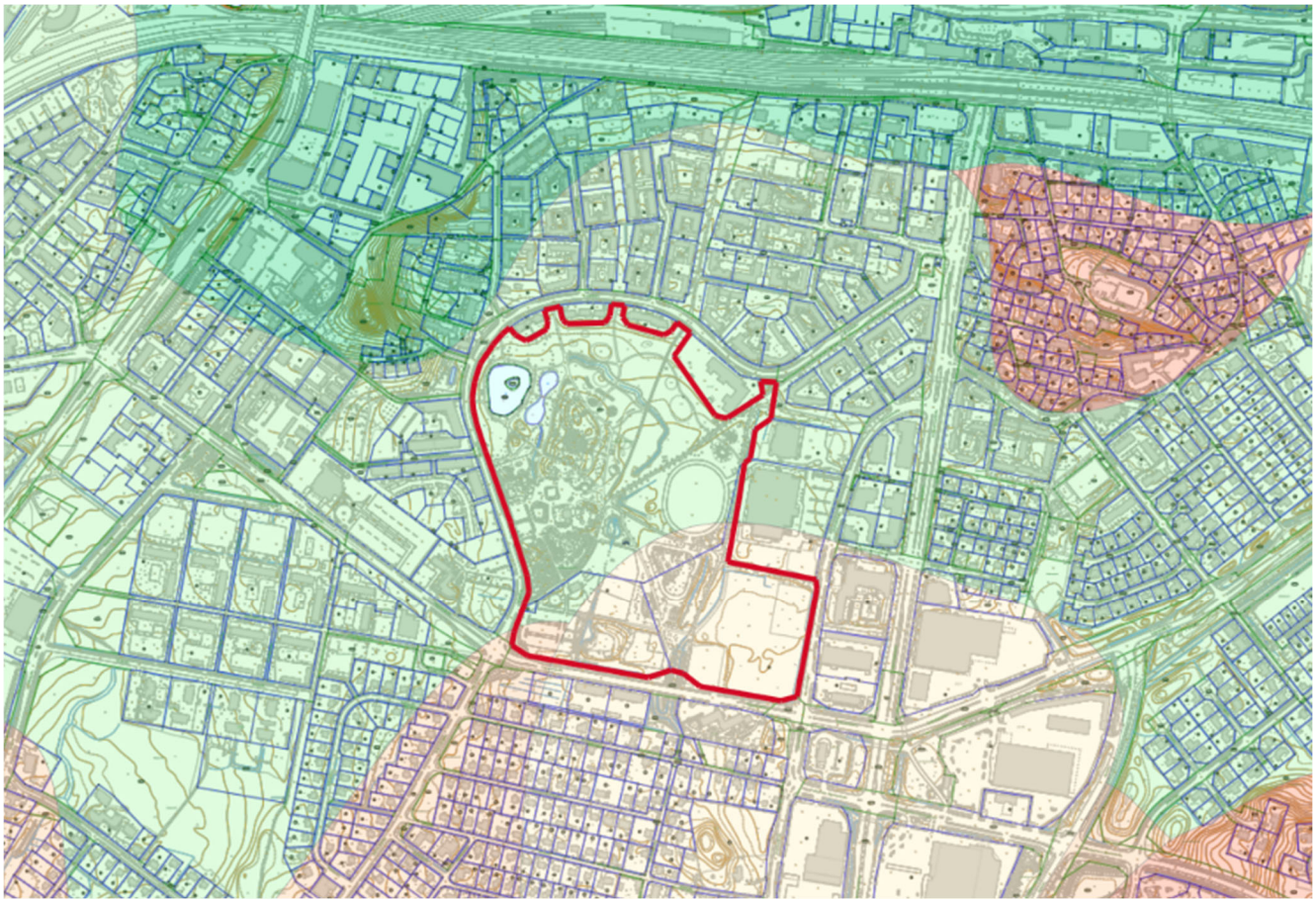
Perhepuiston avajaiset 1.9.1989. Kuvassa alkuperäinen linna ja sitä ympäröinyt vesiallas. Linnan suunnitteli Lahden kaupungin toimistoarkkitehti Jouko Mattila. *(Kaupungin kuva-arkisto).*

Launeen vapaa-ajan alueen kehittämiseen on liittynyt myös toteutumattomia suunnitelmia. Alueelle suunniteltiin uimahallia jo 1980-luvulla, ja hankkeesta tehtiin kaupunginvaltuuston juhlapäätös vuonna 1985, kun kaupunki täytti 80 vuotta. Uimahallia ei kuitenkaan koskaan rakennettu. Myöhemmässä liikuntapaikkasuunnittelussa painopiste siirtyi olemassa olevien uimahallien kehittämiseen. Tämän seurauksena Launeen uimahallihanke jäi toteutumatta. Tällä hetkellä uutta vesiliikuntakeskusta suunnitellaan urheilukeskukseen.

3.1.2 Luonnonympäristö

Maisema

Launeen keskuspuisto sijaitsee Salpausselän eteläpuolella Launeen pientaloalueen ja Asemantaustan asuinalueen välisellä vanhalla peltoalueella. Alue kuuluu Porvoonjoen maisematyyppialueeseen. Porvoonjoen laaja savi- ja hietalaakso laskeutuu loivasti Salpausselän rinteeltä etelään. Alueella on pieniä yksittäisiä kalliomäkiä, jotka nousevat ympäristöään korkeammalle. (Lahden kulttuurimaisemat -selvitys 2024).

Suurin osa suunnittelualueesta on Salpausselän hiekkaisen selänteen ja savisen laakson välistä vaihettumisvyöhykettä.

Launeen keskuspuiston ominaispiirteitä ovat laajat pitkät näkymät ja avaruuden tuntu. Keskuspuiston alue sijaitsee laaksossa, jota reunustavat Salpausselkä, Kullankukkula ja Anttilanmäki ja alin taso on tasainen maisemapelto.

Launeen keskuspuisto muodostaa laajan ja monimuotoisen viheralueKokonaisuuden, joka sijoittuu tiiviin kaupunkirakenteen keskelle. Maisemakuvalle ovat ominaisia avoimet nurmi- ja liikunta-alueet, metsäiset puustovyöhykkeet sekä vaihtelevat virkistysympäristöt. Puiston kasvillisuus koostuu sekä hoidetuista istutusalueista että luonnonmukaisemmista metsä- ja niittyalueista, jotka lisäävät maiseman kerroksellisuutta ja vuodenaikaisvaihtelua. Alueen polku- ja reittiverkosto jäsentää maisematilaa ja tarjoaa näkymiä eri toiminnallisiin kohteisiin. Puiston maisemassa yhdistyvät kaupunkipuiston hoidettu ilme, aktiivinen virkistyskäyttö sekä luonnonläheiset ympäristöt.

Launeen keskuspuisto on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi maisemaksi (Lahden kulttuurimaisemat -selvitys 2024).

Launeen keskuspuisto syysaamuna 2024. Pasi Widgren.

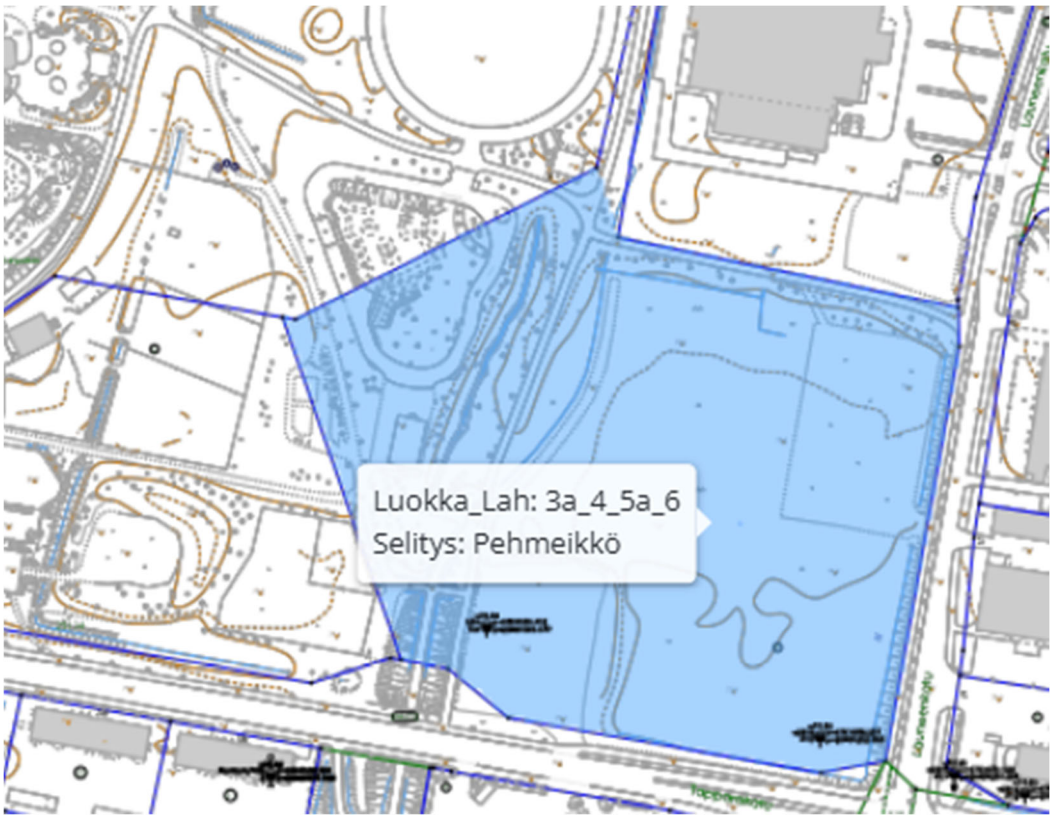
Taustan avoimelle maisemalle luo pohjoisessa Radiomäki radiomastoineen.

Luonnonolot

Maaperä ja rakennettavuus

Suunnittelualueen pohjoisosan kallioperä on granodioriittia ja eteläpuoli graniittia. Keskuspuiston alueella kulkee Vesijärvi-Laune-ruhje, joka on merkittävin alueen kallioperän ruhjeista. Ruhje kulkee pohjoiseteläsuuntaisena Renkomäkeen asti, alittaen Salpausselän ja Lahden keskusta-alueen Teivaanmäen kohdalta alkaen. Ruhje kulkee syvimmillään noin tasolla +10 m mpy. Ruhjeeseen on kerrostunut pitkittäisharju. Harju on pääosin ns. piiloharju; Salpausselkä on kerrostunut harjun päälle, ja sulamisvesien kuljettama hienoaines peittää harjun suurelta osin Salpausselän eteläpuolella. Harjua peittävien savi- ja silttikerrosten paksuus on Launeen alueella paikoin jopa kymmeniä metrejä. Harjun hiekkaa ja soraa olevat kerrokset nousevat kumpareina maan pintaan näkyviin mm. Kullankukkulalla, Launeen vedenottamolla sekä Sokeritopan alueella.

Suunnittelualue on loivasti etelään viettävä. Alueen maaperän korkeustaso vaihtelee +77,80...+78,70 välillä. Alueella tehtyjen maaperätutkimusten perusteella maaperän pinnassa humus-/pintamaakerroksen alla on noin 0,8–1,6 metrin paksuinen kuivakuorikerros, jonka alapuolella on savea noin 6,0–30,0 metrin paksuudelta. Savikerroksen alta alkaa tiiviimmät moreenikerrokset maanpinnalta alaspäin mentäessä. Vesipinta alueella on hyvin lähellä maanpintaa, alueella tehtyjen tutkimusten perusteella noin kahden metrin syvyydellä maanpinnasta mitattuna. Ympäröivän alueen rakennukset ovat paalutettuja. Kevyet rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti kuivakuorikerroksen varaan, massiivisempien rakennusten perustamistapana suositellaan paaluperustamista tuki- tai koheesiopaalujen varaan. Kaikkien rakennusten ja rakenteiden perustusratkaisut tulee käsitellä tapauskohtaisesti ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Rakennettavuusmallissa (2022) alue on luokiteltu pehmeiköksi.

Kaakkoiskulma on alueen matalin kohta, joten sinne valuu hulevesien lisäksi mm. pohjoispuolella sijaitsevan jäähallin jäänhöyläyskasojen sulamisvesiä.

Kasvillisuus
Launeen keskuspuisto on rakennettua viheraluetta, mutta siitä huolimatta hyvin monimuotoista ja monilajista. Puiston kasvillisuus ja siten myös luonnon monimuotoisuus on painottunut Perhepuiston, arboretumin ja Sorsalammen ympäristöön.

Keskuspuiston pinta-alaltaan laajin osa on avoin maisema-alue, joka oli peltoviljelyssä vielä 2000-luvun vaihteessa. Vasta vuonna 2002 avoimille alueille istutettiin puuryhmiä loiville kumpareille. Puuryhmät ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita ja tuovat maisemaan rytmiä. Alueen halki säteittäin kulkee käytäviä ja pyöräilyreittien varteen on istutettu puukujanteet. Puukujanteen puista osa on kuollut ja vuonna 2023 niiden tilalle istutettiin uudet puut, mutta ne sijoitettiin vapaammin ryhmiksi.

Arboretum toukokuun lopulla (Pasi Widgren 2024).

Arboretum eli puulajipuisto sijaitsee Perhepuiston vieressä kukkulan päällä. Arboretumin alue rakennettiin vuosina 1992–1994 kolmelle keinotekoiselle kukkulalle ja polkuverkosto upotettiin maahan siten, että se ei kaukaa katsottuna erotu maisemasta. Arboretum on suunnitteluhortonomi Eila Palojärven suunnittelema. Alueella sijaitsee yli 400 kasvilajia lajikkeineen, jotka on sijoitettu kasvitieteellisessä järjestyksessä heimoittain. Arboretumia on laajennettu vuosien varrella ja sieltä löytyy varsin kattava valikoima puita ja pensaita, erityisesti havupuut ovat hyvin edustettuna.

Vuonna 2023 hortonomiopiskelija Hanna-Leena Seppälä teki opinnäytetyön arboretumin saneerauksesta ja laajentamisesta. Suunnitelman tavoitteena oli avata ahtaaksi tulleita käytäviä, lisätä selkeyttä ja opasteita sekä istuskelupaikkoja, tuoda hyötykasvit osaksi arboretumia ja monipuolistaa entisestään

lajistoa. Suunnitelma on tavoitteena toteuttaa ainakin osittain lähivuosien aikana. Syksyllä 2024 on toteutettu alppiruusupuisto Osbu-hankkeena.

Keskuspuiston näkymiä arboretumin alueelta.

Perhepuiston alueella on näyttäviä monilajisia kukkaistutuksia. Vasemmassa kuvassa keskellä Perhepuistoa sijaitseva vuonna 1989 valmistunut rakennus, jossa toimii tällä hetkellä avoin päiväkoti.

Alueella sijaitsee Sorsalampi, joka on runsaan 0,3 hehtaarin laajuinen ja noin puolentoista metrin syvyinen lampi. Sorsapuisto edustaa puiston vanhinta kerrostumaa. Se oli alun perin lähdelampi, joka kaivettiin kaupunginpuutarhalle kastelualtaaksi vuonna 1963, jonka yhteydessä ympäröivät alueet puistoksi. Sorsalammen vieressä on toinen pienempi lampi. Sorsalammen ympäristö on puiston vanhin osa; se on rakennettu englantilaiseen maisematyyliin 1970-luvulla. Lampien ympäristö on kaunis, rauhallinen puisto. Vesi houkuttelee puoleensa lintuja ja muita eläimiä. Lampea kiertävän käytävän varressa olevat penkit houkuttelevat istumaan ja nauttimaan maisemasta. Sorsalammen ja Kaarikadun välissä olevaa nurmialuetta käytetään piknikalueena. Pienempien lampien reunoille on tuotu lahopuuta. Veteen kaartuvat hopeapajut ja lammen rannalla kasvavat tervalepät istuvat hyvin maisemaan. Asukkaat ovat ehdottaneet Sorsalampeen suihkulähdettä, se toisi veteen lisää happea sekä ääntä ja eloa maisemaan. Suihkulähteen sopivuutta lampeen tutkitaan.

Sorsalampi (Pasi Widgren 2024).

ProAgrian asiantuntijan Auli Hirvosen kanssa pidetyssä katselmuksessa 13.5.2024 todettiin niityn kasvuston olevan melko monipuolinen. Harvasta niitosta on ollut hyötyä ja pikkuhiljaa lajisto monipuolistuu. Avoimelta alueelta löytyi seuraavia lajeja: apila, poimulehti, niittynätkelmä, aitovirna, voikukka, paimenmatara, kevätleinikki, vuohenkello, siankärsämö, särmäkuisma, huopaohdake, maahumala, takiainen, kanankaali ja käenrieska, lisäksi sipulikasveja. Keskuspuiston niittyalueet on niitetty 1–2 kertaa kesässä.

Yleissuunnitelman mukaisesti luonnon monimuotoisuutta lisätään keskuspuistossa monin tavoin. Niittymäiselle avoimelle alueelle kylvetään niittykukkia ja maisemapelto. Puiston erilaisia elinympäristöjä vahvistetaan, esimerkiksi monipuolistamalla hulevesialueiden kasvillisuutta kylvämällä sinne uusia lajeja sekä tuomalla lahopuita ja linnunpönttöjä avoimen alueen puusaarekkeisiin.

Eläimet

Liito-oravahavaintoja ei ole suunnittelualueelta eikä sen läheisyydestä. Sorsalampi houkuttelee vesilintuja, erityisesti sinisorsia, mutta myös satunnaisesti lammessa tavataan mm. taveja ja haapanoita. Laajaoilla hoidetuilla nurmialueilla esiintyy ajoittain valkoposkihanhia. Puistossa elelee mm. oravia, rusakoita ja lepakoita. Vuonna 2021 Sorsalampeen istutettiin noin 20 karppia puhdistamaan lampea, mutta kalat katosivat lammesta jo seuraavana vuonna.

Valkoposkihanhet ruokailevat Sorsapuiston hoidetuilla nurmikoilla.

Pohjavesi, vesistöt, vesitalous

Suunnittelualue sijaitsee pohjavesialueella.

Hulevesi

Suunnittelualue kuuluu osittain yleiskaavan hulevesien hallinnan kehittämisalueelle. Paskurinojan valuma-alue on voimakkaasti kaupungistunut, mikä näkyy ojassa huonontuneena veden laatuna sekä ajoittaisina kapasiteettiongelmina. Paskurinojan perusvirtaama koostuu suurelta osin purkautuvasta pohjavedestä, mikä ilmenee verrattain matalina lämpötiloina ja kirkasvetisyytenä. Sateilla voimakasta samentumista. Paskurinojalla on hyvät edellytykset ennallistamiselle. Yleiskaavan suunnitteluohjeen mukaan yleisillä alueilla tulee rakentaa hulevesiä viivyttäviä/puhdistavia rakenteita erityisesti kuormittavimmilla osavaluma-alueilla. Alueella tulee vähentää kiinteistöiltä pois johdettavien hulevesien määrää lisäämällä niiden paikallista käsittelyä. Puhtaiden hulevesien imeyttäminen tontilla maaperäolosuhteiden salliessa. Pois johdettavat hulevedet on viivytettävä.

Launeen keskuspuiston maaperä on savea, joten hulevesien imeytyminen on heikkoa. Puistossa on hulevesiviemäriverkosto.

Elokuussa 2026 Launeen keskuspuistoon valmistui kaksi uutta viivyttävää hulevesiallasta FCG:n vuonna 2025 laatiman suunnitelman mukaan. Altaiden tehtävänä on hidastaa sade- ja sulamisvesien virtausta ennen niiden ohjaamista eteenpäin. Ratkaisulla ehkäistään tulvimista ja vähennetään ympäristön kuormitusta erityisesti rankkasateiden aikana. Alueella oli aiemmin haasteita kovien sateiden yhteydessä.

Erityisen pullonkaulakohdan muodosti minigolfalueen läpi johtava oja, jonka kapasiteetti ei riittänyt suuremmille virtaamille. Ongelman ratkaisemiseksi rakennettiin kaksi uutta viivyttävää hulevesiallasta: toinen sijoittuu padelkenttien pohjoispuolelle ja toinen minigolfalueen eteläpuolelle pysäköintialueen viereen. Minigolfalueen hulevesiä ei johdeta putkeen, koska siitä tulvariski vain kasvaisi ja lisäksi ympäristö köyhtyy. Nykyisellään minigolfalueen läpi kulkeva oja on tulvinut vuosien aikana muutaman kerran. Rakentamisen yhteydessä alueen luonnon monimuotoisuutta lisättiin, kun hulevesialtaiden ympäristöä maisemoitiin monipuolisella kasvillisuudella.

Kaarikadun päiväkoti purettiin nykyiseltä paikaltaan vuonna 2023 ja tilalle valmistui uusi päiväkoti vuonna 2026. Päiväkodin pihan suunnittelun yhteydessä päädyttiin esittämään pihan ja osittain rakennuksen kattovesien johtamisesta puistoon, ja päiväkodin lounaispuolelle tehtiin hulevesien viivytyspainanne.

Vasemmalla vuonna 2026 valmistunut hulevesien viivytysallas ja oikealla minigolfalueen halki kulkeva avo-oja.

Lahti kuuluu korkean radonpitoisuuden alueeseen, minkä vuoksi radonsuojaus tulee ottaa kaikessa rakentamisessa huomioon rakennusjärjestyksen ohjeen mukaisesti.

Luonnonsuojelu

Suunnittelualueella ei ole luonnonsuojelulain mukaisia kohteita eikä luonnon monimuotoisuuskohteita.

3.1.3 Rakennettu ympäristö

Yhdyskuntarakenne

Launeen keskuspuisto on rakentunut 1980-luvun lopulla entiselle pellolle. Puistoa ympäröi lähes joka suunnassa asuntoalueet. Eteläpuolella sijaitsee Launeen 1940–50-luvuilla syntynyt pientaloalue. Launeen vuonna 1953 valmistunut kirkko sijaitsee välittömästi puiston lounaispuolella. Keskuspuiston pohjoispuolen tiivis ja matala kerrostalokaava vahvistui samaan aikaan keskuspuiston kaavan kanssa vuonna 1985. Puiston pohjoisreunaan rajautuu kolme 1990-luvulla rakentunutta rivitaloa sekä vuonna 2026 uusittu Kaarikadun päiväkoti. Kaupungin puutarhan paikalle Kaarikadun varrelle on rakentunut 2010-luvulla kerrostaloja ja palvelutalo ikääntyneille. Myös Tapparakadun varrelle on rakentunut 2010-

luvun lopulla kaksi kerrostaloa. Keskuspuiston itäpuolella sijaitsevat keilahalli ja jäähalli, Launeenkadun itäpuolella erilaisia liikerakennuksia.

Launeen keskuspuisto on laaja, avoin viheralue eri vuosikymmeninä rakentuneiden asuinalueiden keskellä (Pasi Widgren 2024).

Kaupunkikuva

Launeen keskuspuisto on yksi Lahden kaupunginosapuistoista ja toimii alueen tärkeänä lähivirkistysalueena. Keskuspuistolla on suuri merkitys laajana yhtenäisenä viheralueena tiiviin kaupunkirakenteen keskellä. Avoimet niittyalueet tuovat muistuman alueella aikoinaan sijainneista pelloista.

Suunnittelualueella sijaitsee vuonna 1989 valmistunut punatiilinen päiväkotirakennus, joka alun perin toimi sisäleikkitilana. Nykyään rakennus on avoimen päiväkodin käytössä. Yksikerroksinen rakennus on kooltaan 243 k-m². Yksityisen minigolfradan yhteydessä oleva rakennus on valmistunut vuonna 2009, se on kooltaan 192 k-m². Rakennuksessa toimii mm. pieni ravintola. Keskuspuiston itäpuolella sijaitsevat yksityiset vuonna 1985 valmistunut keilahalli ja vuonna 2008 valmistunut jäähalli.

Minigolfkeskuksen päärakennus.

Palvelut

Perhepuistossa toimii toinen Lahden avoimen päiväkoti Poppoon toimipisteistä. Toiminta on maksutonta ja tarkoitettu kaikille lahtelaisille sekä kunnallisen että kunnan tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella oleville alle kouluikäisille lapsille ja heidän läheisilleen.

Alueella toimii myös Minigolf-Padelkeskus, ja vieressä jäähalli ja keilahalli. Kaarikadun varrella on uusittu vuoropäiväkoti, joka valmistui vuonna 2026. Lähellä sijaitsee myös Yli-Marolan 4H-kotieläinpiha.

Liikenne

Perhepuiston pysäköintialue sijaitsee Kaarikadun ja Tapparakadun risteyksessä, sisäänajo on Kaarikadulta. Toinen pysäköintialue on laaja sorakenttä ja se sijaitsee Tapparakadun varrella koirapuiston itäpuolella. Se on erityisesti koirapuiston käyttäjien suosiossa. Alueesta on muodostunut myös rekkojen ja pakettiautojen pysäköintialue, jota tulevaisuudessa aiotaan ohjata pysäköinnin aikarajoituksella. Pysäköintialueille on valmistumassa tarkemmat suunnitelmat. Lisäksi Kaarikadun varressa on pieni pysäköintialue, joka toimii avoimen varhaiskasvatuksen henkilökunnan pysäköintitilana sekä huoltopihana.

Keskuspuistossa kulkee useita kevyen liikenteen reittejä, joista merkittävimmät ovat diagonaalisesti alueen poikki kulkeva reitti sekä alueen itäreunalla kulkeva reitti, joka jatkuu Tapparakadun alikulkutunnelin kautta Launeen pientaloalueelle. Keskuspuiston reitit ovat kulkeneet säteittäisesti, mutta yleissuunnitelman mukaisesti alueelle on lisätty asukkaiden toivomuksesta pienempiä polkumaisia poikittaisia reittejä.

Rakennettu kulttuuriympäristö

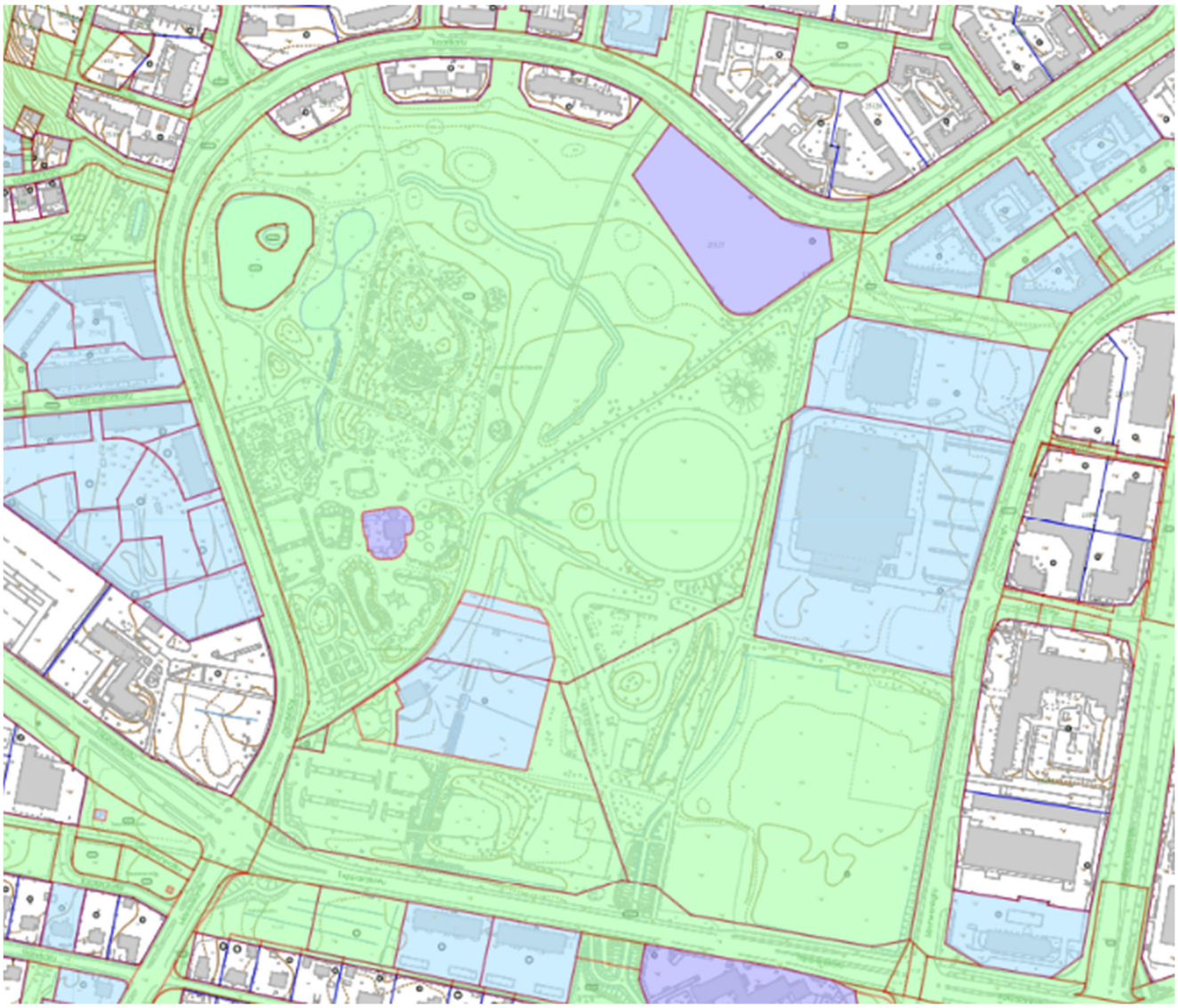
Osa keskuspuistosta on paikallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa. Rajaukseen on sisällytetty Perhepuisto, arboretum, Sorsalammen ympäristö sekä niittyalueet. Keskuspuistoa tulee kehittää nykyisten periaatteiden pohjalta. Alueen laajuus tulee säilyttää jatkossakin (Lahden kulttuurimaisemat 2024).

Tekninen huolto
Suunnittelualueella ja sen läheisyydessä on vesi- ja viemäri, sähkö-, kaukolämpö- ja tietoliikenneverkostot. Maakaasuputki kulkee Tapparakadun varrella.

Sosiaalinen ympäristö
Sosiaalisena ympäristönä Launeen keskuspuisto on tärkeä, sillä se tarjoaa monipuolista ja maksutonta palvelua eri-ikäisille lahtelaisille.

3.1.4 Maanomistus

Puisto on kaupungin omistama. Alueen keskeltä on vuokrattu alue yksityiselle yrittäjälle (minigolfalue). Kaupungin päiväkerhotoiminnan tilat on osoitettu violetilla.

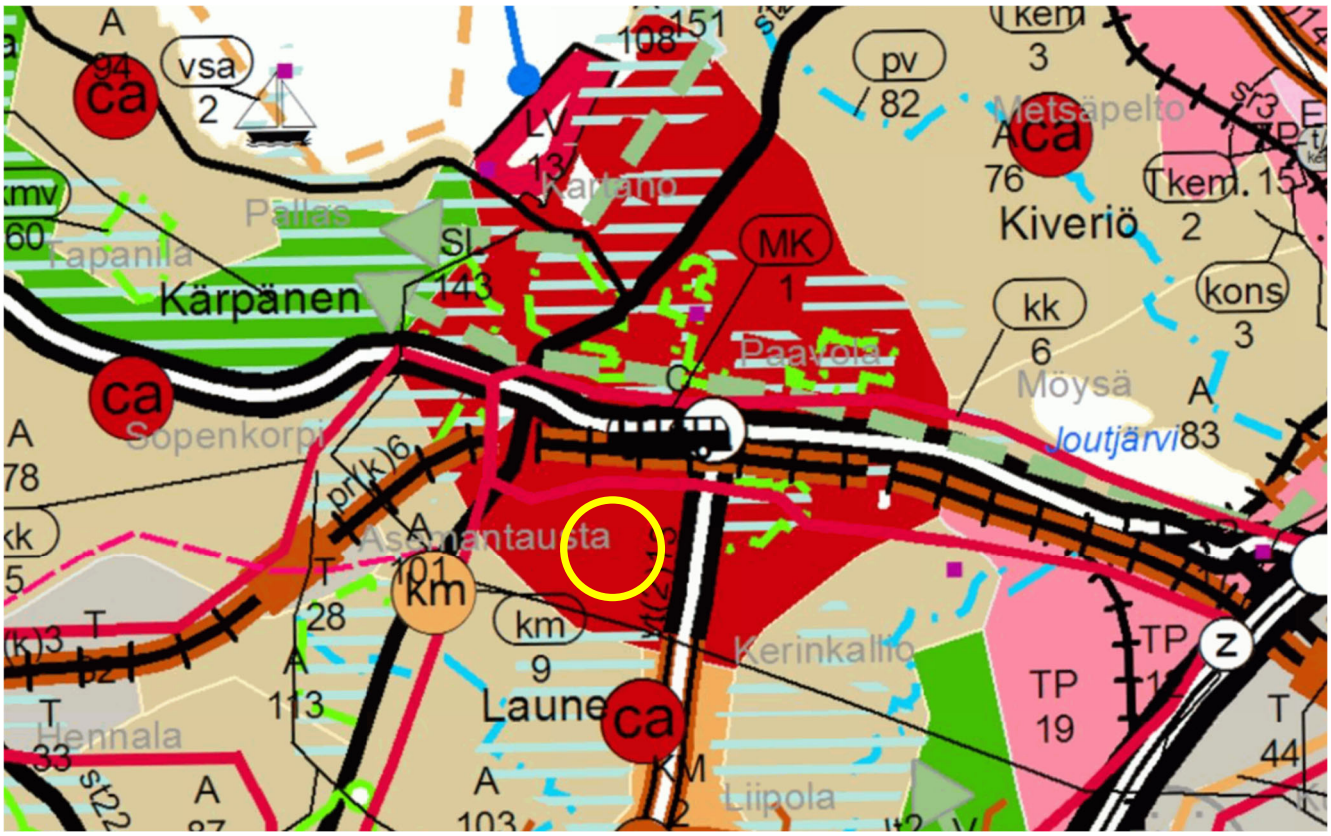
Maanomistuskartta. Vihreällä on osoitettu kaupungin omistamat alueet, sinisellä vuokratut alueet, violetilla kaupungin hallintokunnan hallussa olevat alueet ja valkoisella yksityisessä omistuksessa olevat alueet.

3.2 Suunnittelutilanne

3.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat ja päätökset

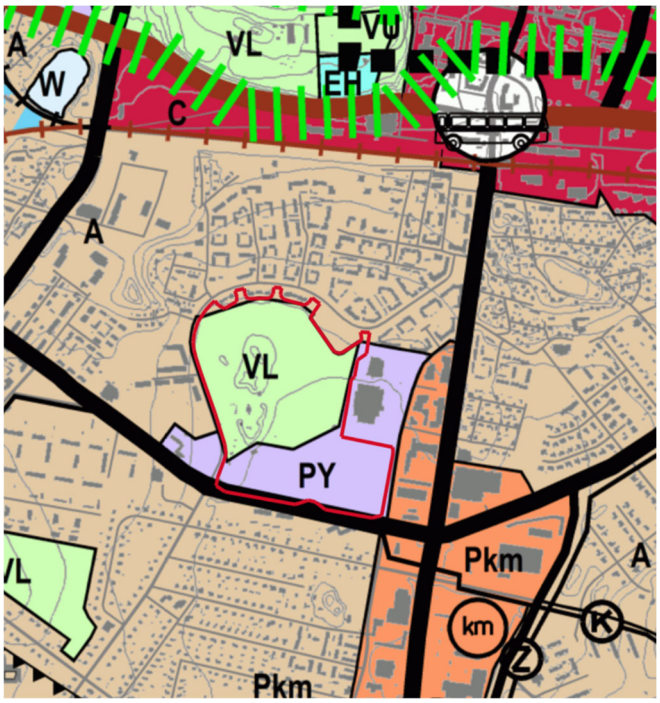
Maakuntakaava
Päijät-Hämeen maakuntakaava 2014 on tullut voimaan maankäyttö ja rakennusasetuksen 93 § mukaisten kuulutusten myötä 14.5.2019.

Maakuntakaavassa alue on keskustatoimintojen aluetta ©.

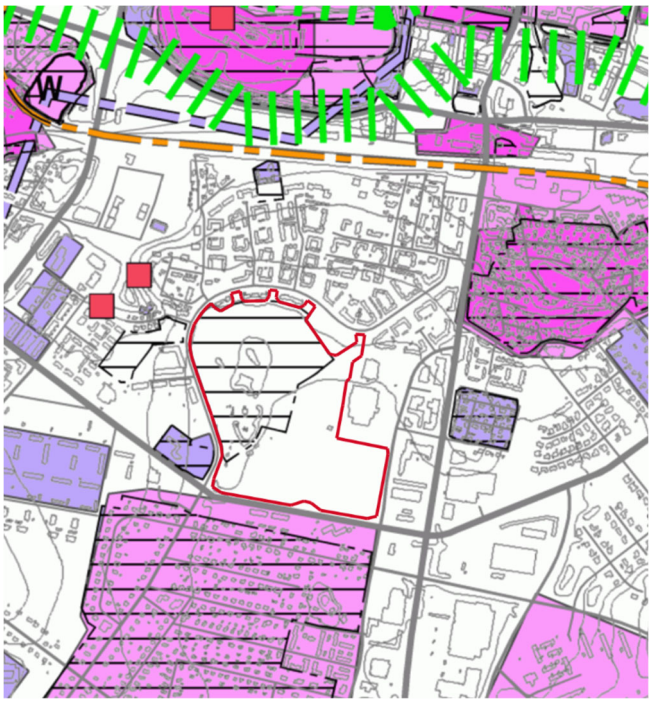

Ote Päijät-Hämeen maakuntakaavasta, suunnittelualue on osoitettu keltaisella ympyrällä.

Yleiskaava
Lahdessa on voimassa valtuustokaudella 2021–2025 laadittu, koko kaupungin kattava oikeusvaikutteinen Lahden yleiskaava 2035 (Y-205), joka hyväksyttiin Lahden kaupunginvaltuustossa 9.12.2024 (§ 128), ja se sai lainvoiman 12.2.2025. Lahden suunta -työhön kuului myös Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 9.12.2024 § 129. Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) laadittiin ensimmäistä kertaa kuuden oikeusvaikutteisen kaavakartan kokonaisuutena.

kartta 1: Kestävä yhdyskuntarakenne

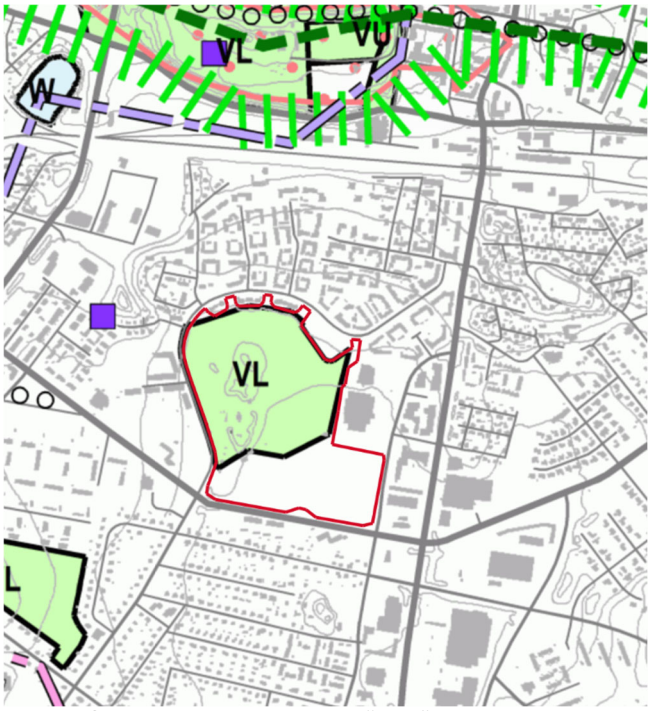
kartta 2: Kulttuuriympäristö

Yleiskaava (Y- 205) kartta 1: kestävä yhdyskuntarakenne
Suunnittelualue on lähivirkistysaluetta (VL) ja julkisten palvelujen ja hallinnon aluetta (PY).

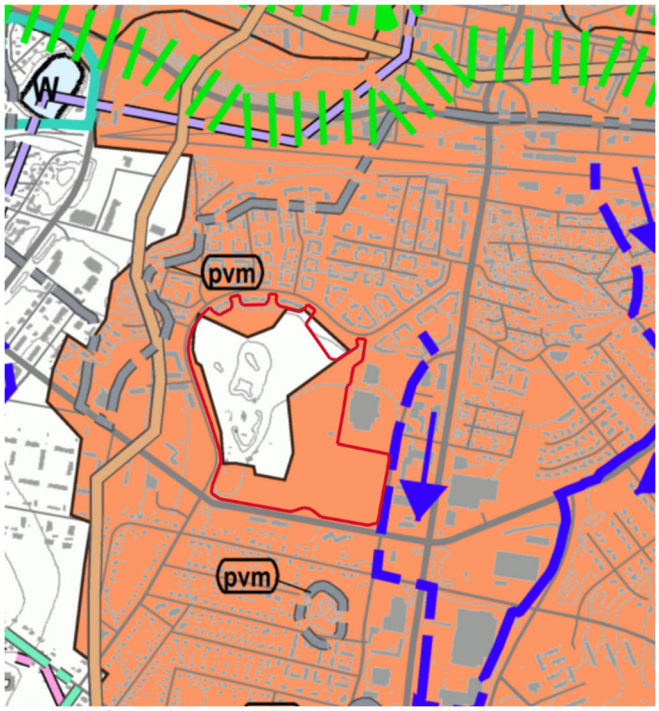
VL: Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysalueita ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa sekä kävelyn ja pyöräilyn verkostoon.

PY: Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijan näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.

Yleiskaava (Y- 205) kartta 2: kulttuuriympäristö
Suunnittelualueesta puolet eli puistomainen osa on osoitettu paikallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, johon sisältyy myös länsipuolella sijaitseva kirsikkapuisto. Arvokkaaseen maisema-alueeseen tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella maiseman arvoja kunnioittaen ja ominaispiirteitä vaalien. Launeen keskuspuiston eteläpuolella sijaitsee maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö Launeen pientaloalue ja länsipuolella paikallisesti arvokkaaksi luokiteltu Launeen kirkko.

kartta 3: Luonto- ja viherympäristö

kartta 4: Vesiensuojelu ja -hallinta

Yleiskaava (Y- 205) kartta 3: luonto- ja viherympäristö
Suunnittelualueen puistomainen osa on lähivirkistysaluetta (VL).

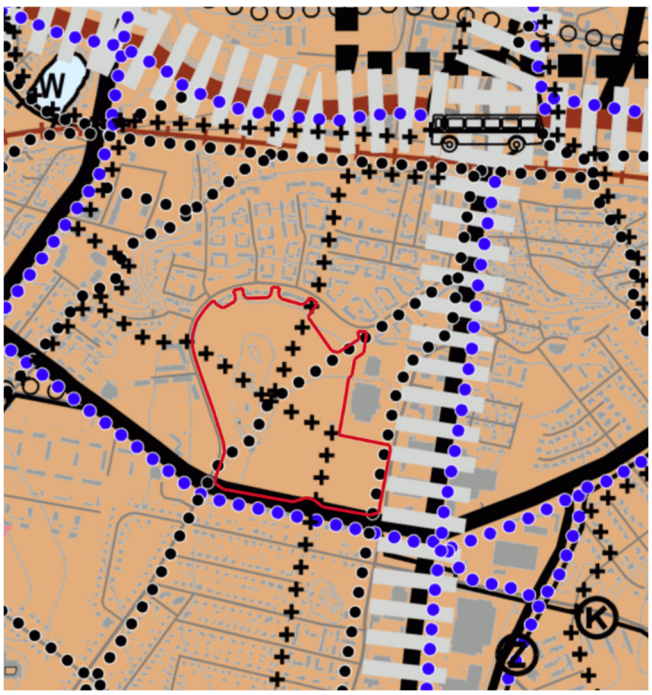
Yleiskaava (Y- 205) kartta 4: vesiensuojelu ja -hallinta
Osa suunnittelualue on hulevesien hallinnan kehittämisaluetta (oranssi). Alueen hulevesien määrällistä tai laadullista hallintaa tulee kehittää rakentamisen, asemakaavoituksen, katu- ja kunnallistekniikan parantamisen sekä hankesuunnittelun yhteydessä.

Launeenkadun varrella kulkee merkittävä hulevesien purkureitti. Merkinnällä osoitetaan avouomaosuuteen liittyvä hulevesiviemäri.

Suunnittelualue kuuluu Paskurinojan valuma-alueeseen.
Alueen kuvaus: Paskurinojan valuma-alue on voimakkaasti kaupungistunut, mikä näkyy ojassa huonontuneena veden laatuna sekä ajoittaisina kapasiteettiongelmina. Paskurinojan perusvirtaama koostuu suurelta osin purkautuvasta pohjavedestä, mikä ilmenee verrattain matalina lämpötiloina ja kirkasvetisyytenä. Sateilla voimakasta samentumista. Paskurinojalla on hyvät edellytykset ennallistamiselle. Paskurinojan ennallistamista on tehty vuonna 2026.
Suunnitteluohje: Yleisillä alueilla tulee rakentaa hulevesiä viivyttäviä/puhdistavia rakenteita erityisesti kuormittavimmilla osavaluma-alueilla. Alueella tulee vähentää kiinteistöiltä pois johdettavien hulevesien määrää lisäämällä niiden paikallista käsittelyä. Puhtaiden hulevesien imeyttäminen tontilla maaperäolosuhteiden salliessa. Pois johdettavat hulevedet on viivytettävä. Valuma-alueella on tunnistettu paikallisia hulevesitulvariskialueita Saksalankadun varressa. Saksalankadun tulevan kehittämien yhteydessä tulee toteuttaa Paskurinojan pääuoman siirtäminen Saksalankadun eteläpuolelle välillä Kerintie – Ajokatu. Paskurinojan uoman kehittäminen kaupunkipuromaisema jatkuvana kokonaisuutena. Saksalankadun pohjoispuolen osavaluma-alueiden kuivatuksen ja verkostojen toimivuuden edistäminen.

kartta 5: Kiertotalous

kartta 6: Kestävä liikkuminen

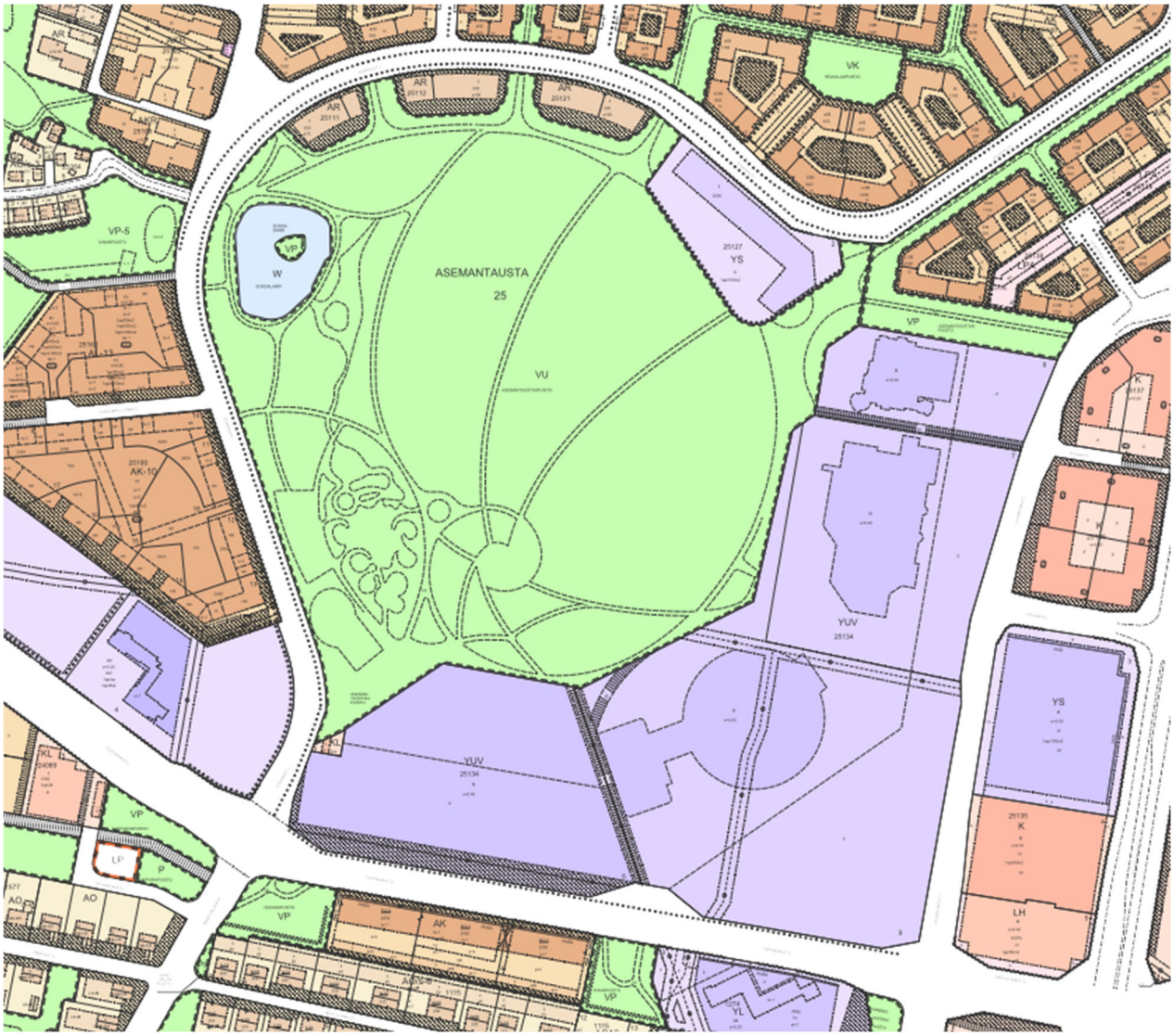
Yleiskaava (Y- 205) kartta 5: kiertotalous
suunnittelualueella ei ole kiertotalouteen liittyviä merkintöjä.

Yleiskaava (Y- 205) kartta 6: kestävä liikkuminen
Suunnittelualue sijaitsee kestävän liikkumisen vyöhykkeellä 1. Vyöhykkeellä tulee edistää joukkoliikenteen kannalta riittävän tehokasta, ympäristöönsä sopivaa täydennysrakentamista. Toiminnat tukeutuvat helposti saavutettavaan joukkoliikenteeseen ja laadukkaisiin pyöräilyreitteihin sekä palvelukeskittymissä myös kävelyyn.

Launeen keskuspuiston halki kulkee pyöräilyn tavoitteellinen aluereitti. Tapparakadun ja Uudenmaankadun varsilla kulkee pyöräilyn tavoitteellinen pääreitti. Keskuspuistossa on useampi kävelyn tavoitteellinen laatureitti.

Asemakaava

Launeen keskuspuistossa on voimassa 20.8.1985 vahvistunut asemakaava, jossa se on osoitettu urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi (VU). Keskuspuistoon rajautuvat urheilu-, huvi- ja viihdetarkoitusta palvelevien rakennusten korttelialueet, joille saa rakentaa myös näitä palvelevia liike-, ravitsemus- ja majoitustiloja (YUV). Keskuspuiston eteläosaan on tehty asemakaavamuutos vuonna 1993, jossa osa YUV-korttelista muutettiin urheilu- ja virkistyspalvelualueeksi ja pieni liikerakennusten korttelialue (KL) on lisätty kaavaan.

Ajantasa-asemakaava.

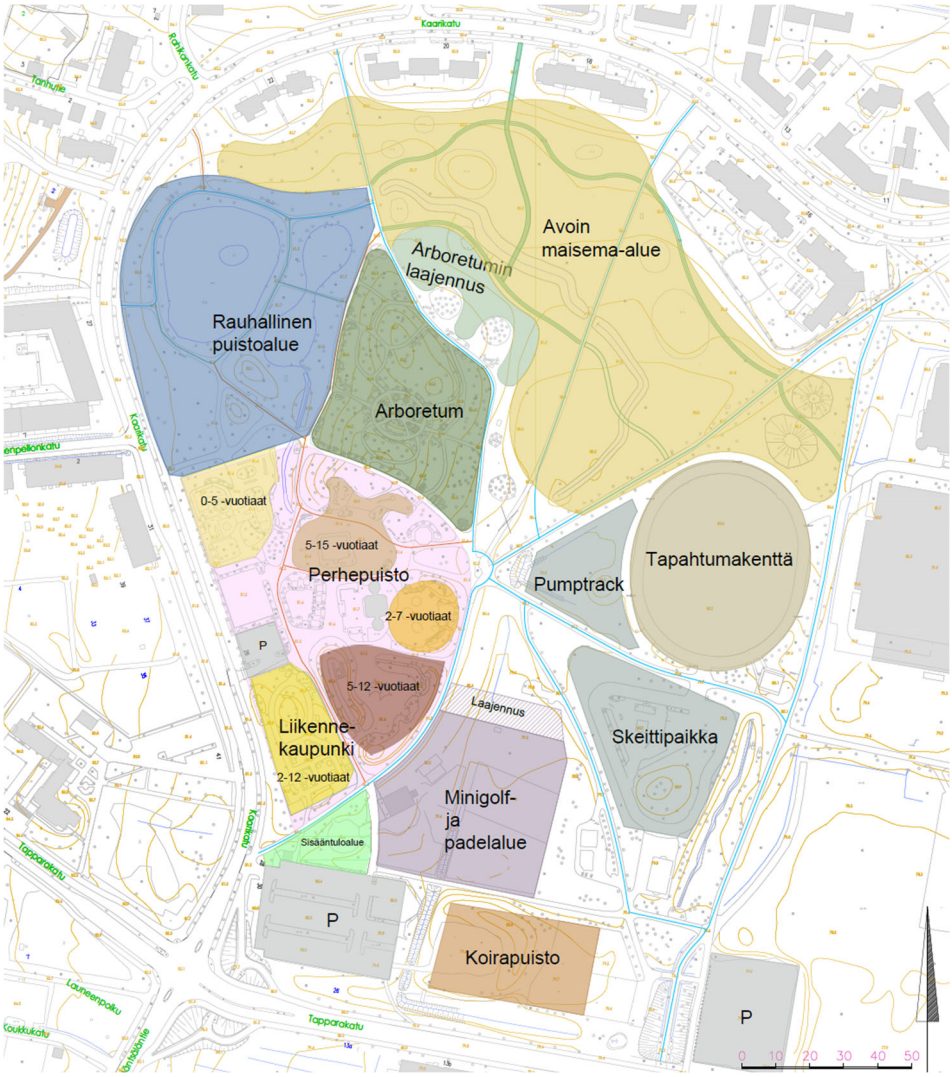
Rakennusjärjestys

Lahden kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 1.7.2026.

Muut aluetta koskevat päätökset, suunnitelmat tai ohjelmat

Launeen keskuspuiston yleissuunnitelman päivitys laadittiin vuosina 2022–2024. Yleissuunnitelma laadittiin keskuspuiston laajan peruskorjaustarpeen vuoksi. Keskuspuiston yleissuunnitelman tarkoituksena on tehdä puistosta entistä mielenkiintoisempi ja monipuolisempi. Tavoitteena oli parantaa puiston käytäväverkostoa, tarkastella tilavarausta arboretumin laajentamiselle, päivittää leikkialueita ja -välineitä sekä uudistaa skeittialuetta. Puistosuunnitelman tavoitteena on imeyttää ja viivyttää Launeen keskuspuiston hulevesiä tulvariskipaikoissa. Samalla lisätään puiston monimuotoisuutta ja viihtyisyyttä. Suunnitelma perustuu aiemmin laadittuun puiston yleissuunnitelmaan, jonka Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 16.10.2024/ § 125.

Yleissuunnitelmassa Keskuspuistoa on tarkasteltu osa-alueittain: Perhepuisto, Sorsalammen ympäristön rauhallinen puistoalue, arboretum, avoin maisema-alue, tapahtumakenttä, skeittipaikka ja koirapuisto sekä puiston ympärillä olevat pysäköintialueet. Lisäksi yleissuunnitelmassa on otettu huomioon kuntoilu- ja pelaamismahdollisuudet sekä lisätty luonnon monimuotoisuutta.

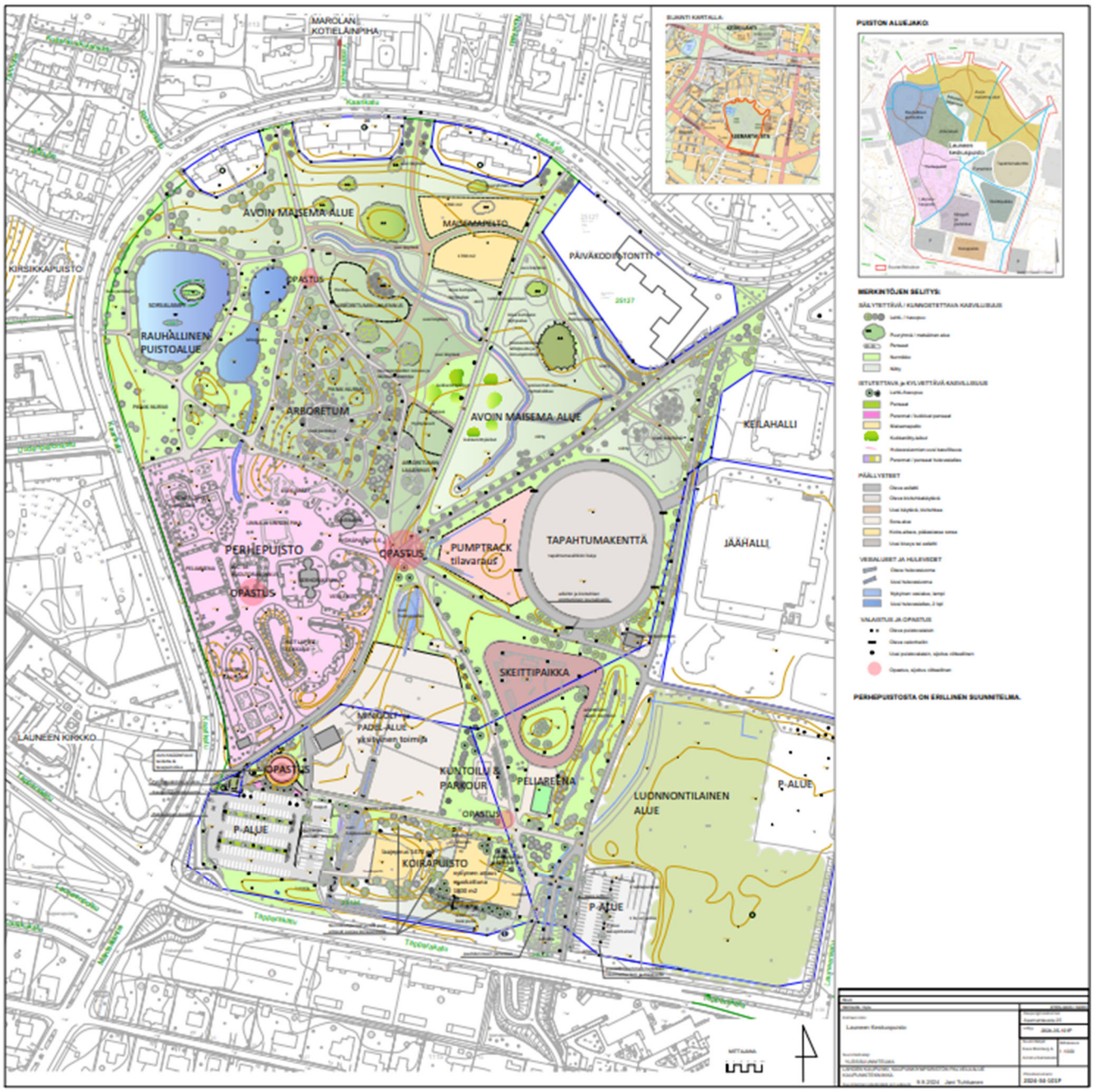

Launeen keskuspuiston yleissuunnitelma 2024, aluejako ja puiston toiminnot.

Launeen skeittipaikka on valmistunut vuonna 2007 ja sille on tehty pieniä korjauksia vuosien saatossa. Korjaustoimia tehtiin kesällä 2023 ja suunnittelu laajemmasta peruskorjauksesta käynnistyi vuonna 2024 yhteistyössä Lahen Rullalautailijat ry:n kanssa. Peruskorjaus toteutettiin vuonna 2025 ja skeittipaikan viereen on tavoitteena rakentaa tulevaisuudessa uusi pumptrack-alue.

Tapahtumakentän käyttö on tällä hetkellä melko vähäistä. Aluetta käyttävät enimmäkseen jäähallilla harjoittelevat joukkueet, jotka käyvät juoksemassa kenttää ympäri. Aiempina vuosina kentällä on käynyt tivoli ja sirkus pari kertaa kesässä. Tapahtumakenttä on kivituhka- ja sorapintainen, ja sitä kiertää muutaman metrin levyinen asfalttireunus. Yleissuunnitelmassa kentälle on esitetty lisäyksenä tapahtumasähkö ja asfalttireunuksen erottaminen reunakivellä sorapinnasta. Tämä mahdollistaa sen, että asfalttia voidaan käyttää rullaluistelijoiden harjoittelupaikkana.

Nykyinen koirapuisto on rakennettu vuonna 2007, alun perin pysäköintialueeksi perustetulle alueelle. Koirapuisto on varsin suosittu, se on näkyvällä paikalla ja sinne on helppo tulla autolla. Nykyisen koira-aitauksen vieressä oleva sorakenttä otetaan koirapuiston käyttöön. Sorakenttää rajaavat puustoiset nurmikumpareet, jotka antavat varjoa ja suojaa. Sisäänkäynnin paikkaa on yleissuunnitelmassa muutettu ja molemmat osat varustettu huoltoportein. Nykyinen koira-aitaus on pinta-alaltaan 2730 m2, tulevaisuudessa sen koko kasvaa 540 m2:llä. Molempien aitausten sisään tulee myös puustoa ja niittymäistä aluetta sekä katokset.

Launeen keskuspuiston yleissuunnitelma 2024.

Yleissuunnitelman tavoitteena on ottaa paremmin huomioon puiston eri käyttäjäryhmät ja tarjota monipuolisia palveluja ja toimintoja. Käytäväverkostoa parannetaan siten, että puistoa voi kiertää viheralueella erilaisia reittejä pitkin. Uudet poikittaiskäytävät halutaan pitää polkumaisina, eikä niille ole tulossa valaistusta tai talvikunnossapitoa. Puiston opastusta kehitetään, jolloin sen eri osa-alueet hahmottuvat paremmin käyttäjille. Valaistusta lisätään ja parannetaan siten, että se kohdentuu puiston toiminnallisille alueille ja reiteille.

Arkiliikuntamahdollisuuksia monipuolistetaan ja liikuntapisteitä sijoitetaan eri puolille puistoa, esimerkiksi lisäämällä pelaamis- ja kuntoilupaikkoja. Skeittipaikka on peruskorjattu alan harrastajia kuunnellen ja sen viereen rakennetaan pumptrack.

Nykyisiä toimintoja Perhepuiston alueella kunnostetaan ja parannetaan. Toiminnoissa otetaan huomioon eri ikäryhmät, esteettömyys ja monipuoliset leikkimahdollisuudet. Hirsirakenteiset huolto- ja varastotilat Perhepuiston keskellä uusitaan siten, että ne täyttävät nykyvaatimukset esteettömyydestä ja palvelevat paremmin puiston käyttäjiä.

Polkupyörien pysäköintipaikkoja ja katoksia lisätään, jolloin puistoon on helppo saapua myös pyörällä. Nykyisiä pysäköintialueita jäsennellään siten, että niistä tulee tehokkaampia ja turvallisempia käyttää. Sisääntuloaluetta parkkipaikan ja Perhepuiston välissä kehitetään houkuttelevammaksi ja toimivammaksi. Alue on ollut aiemmin vuokrattuna minigolfyrittäjälle ja kaavamuutoksen myötä siitä tulee osa puistoa.

Kaupungin strategia
Lahden kaupunkistrategian (KV 27.10.2025 § 113) mukaisesti
- kaava tukee luonnon monimuotoisuutta.
- kaava mahdollistaa liikuntapaikkarakentamisen.
- kaava tukee asukkaiden aktiivista elämäntapaa.
- kaava mahdollistaa segregaation vähenemisen.
- kaava tukee kaupungin asemaa urheilu- ja kulttuurikaupunkina.
- kaava mahdollistaa matkailijamäärän kasvun.
- kaava edistää kestävää ja saavutettavaa kaupunkirakennetta.

Apoli
Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman 2022 (KV 5.9.2022 § 86) mukaisesti
- kaava vahvistaa alueen tai kaupunginosan ominaispiirteitä.
- kaava vaalii kulttuuriympäristön arvoja.
- kaava mahdollistaa kaupunkivihreän lisäämisen keskusta-alueella.
- kaavan laatimisen yhteydessä on käytetty viherkerroin-työkalua

Viherkerroin
Kaavaan on sisällytetty kaakkoiskulman P-1 -tontille viherkerroinmääräys, jossa velvoitetaan käyttämään Lahden kaupungille voimassa olevaa viherkerroin -työkalua. Tonteilla tulee täyttää käyttötarkoituskohtaiset viherkertoimen tavoitearvot.

3.2.2 Selvitykset

Lähtökohtana ovat Päijät-Hämeen maakuntakaavan ja Lahden yleiskaavatyön yhteydessä tehdyt perusselvitykset.

Kaavatyön aikana ei ole laadittu selvityksiä. Kaavatyön lähtötietona on käytetty seuraavia selvityksiä:
- Launeen keskuspuiston yleissuunnitelma 2024. Lahden kaupunki.
- Lahden kulttuurimaisema – selvitys paikallisesti arvokkaista maisemista. 2024. Maria Silvast, Lahden kaupunki.
- Launeen keskuspuiston hulevesialtaat. 2025. FCG.
- Ihanuuden tähden, lahtelaisia puistoja ja puutarhoja. 2015. Riitta Niskanen, Lahden museot.

4 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

4.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Asemakaava päätettiin päivittää uuden yleissuunnitelman mukaisesti.

4.2 Suunnittelun käynnistäminen ja sitä koskevat päätökset

4.2.1 Aloite

Asemakaavan muutos on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

4.2.2 Pohjakartan tarkistaminen

Alueen pohjakartta on tarkistettu ennen kaavaehdotuksen laatimista 13.11.2026. Pohjakartta täyttää alueidenkäyttölain 54 §:ssä (jatkossa lakiin viitataan lyhenteellä AKL) annetut kaavoitusmittausvaatimukset.

4.3 Osallistuminen ja yhteistyö

4.3.1 Osalliset

AKL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat:

- Alueen maanomistajat
- Muut vaikutusalueen kiinteistöjen omistajat, asukkaat ja yritykset
- Lahden kaupunkisuunnittelu
- Lahden kaupunkitekniikka
- Lahden rakennus- ja ympäristövalvonta / rakennusvalvonta, ympäristöpalvelut
- Lahden tilakeskus
- Lahden liikuntapalvelut
- Elinvoiman palvelualue
- Sivistyksen palvelualue / varhaiskasvatus
- Lahden museot
- Päijät-Hämeen liitto
- Lupa- ja valvontavirasto / ympäristö
- Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus / liikenne
- Gasgrid Finland Oy
- Lahti Energia Oy
- Lahti Energia Sähköverkko Oy
- Lahti Aqua Oy
- Salpakierto Oy
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos
- DNA Oy
- Telia Finland Oyj
- Elisa Oyj
- Eteläinen kumppanuuspöytä
- Vanhusneuvosto
- Vammaisneuvosto
- Nuorisovaltuusto

4.3.2 Vireilletulo

Asemakaavatyön vireille tulosta on ilmoitettu AKL 63 §, 3 mom. mukaisesti 6.3.2024 julkaistussa Lahden kaupungin vuoden 2024 kaavoituskatsauksessa (kohde 45).

4.3.3 Osallistuminen ja vuorovaikutusmenettelyt

Yleissuunnitelman laatimisen yhteydessä on järjestetty monipuolisesti eri käyttäjäryhmien osallistamista. Keskuspuistosta on laadittu käyttäjäryhmäselvitys vuonna 2022 osana LAB ammattikorkeakoulun järjestämään palvelumuotoilukoulutusta. Osallistaminen on toteutettu perhekerhon työntekijöiden ja kerhoon osallistuneiden lasten ja heidän vanhempien haastattelulla, Lahen Rullalautailijat ry:n jäsenten haastattelulla, puistossa järjestetyssä asukastilaisuudessa sekä Maptionnaire-karttakyselyllä. Lisäksi on hyödynnetty saatuja E-palautteita sekä vuonna 2023 saatuja Osbu-ideoita.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) laadittiin ja asetettiin nähtäville kaavamuutoshankkeen kotisivulle 18.11.2026. Kaavatyötä käsittelevä yleisötilaisuus järjestettiin 16.9.2025 ja kaavakävely alueella 25.9.2025. Alueen naapurikiinteistöille ja maanomistajille toimitettiin postitse kuulemiskirje. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestetään 19.11.–3.12.2026. Kaavatyöhön liittyvää aineistoa on ollut nähtävillä kaavahankkeen verkkosivulla, Palvelutorin Osallistumistila Kympissä ja pääkirjastossa.

4.3.4 Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen aloituskokous pidettiin 17.9.2025. Luonnosvaiheen kuuleminen järjestetään 19.11.–3.12.2026. Sen yhteydessä viranomaisille toimitettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnosvaihtoehdot ja pyydettiin niistä viranomaislausunnot.

4.4 Asemakaavan tavoitteet

4.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on päivittää vanhentunut asemakaava toteutuneen sekä vuonna 2024 valmistuneen yleissuunnitelman mukaisesti. Lisäksi päivitetään Y-tonttien kaavarajaukset ja -määräykset.

4.4.2 Suunnitteluvaiheiden käsittelyt ja päätökset

Kaavoitusta koskevat päätökset	Päivämäärä
Kaupunkiympäristölautakunta Asemakaavan muutosehdotuksen nähtäville asettaminen	xx.xx.20xx

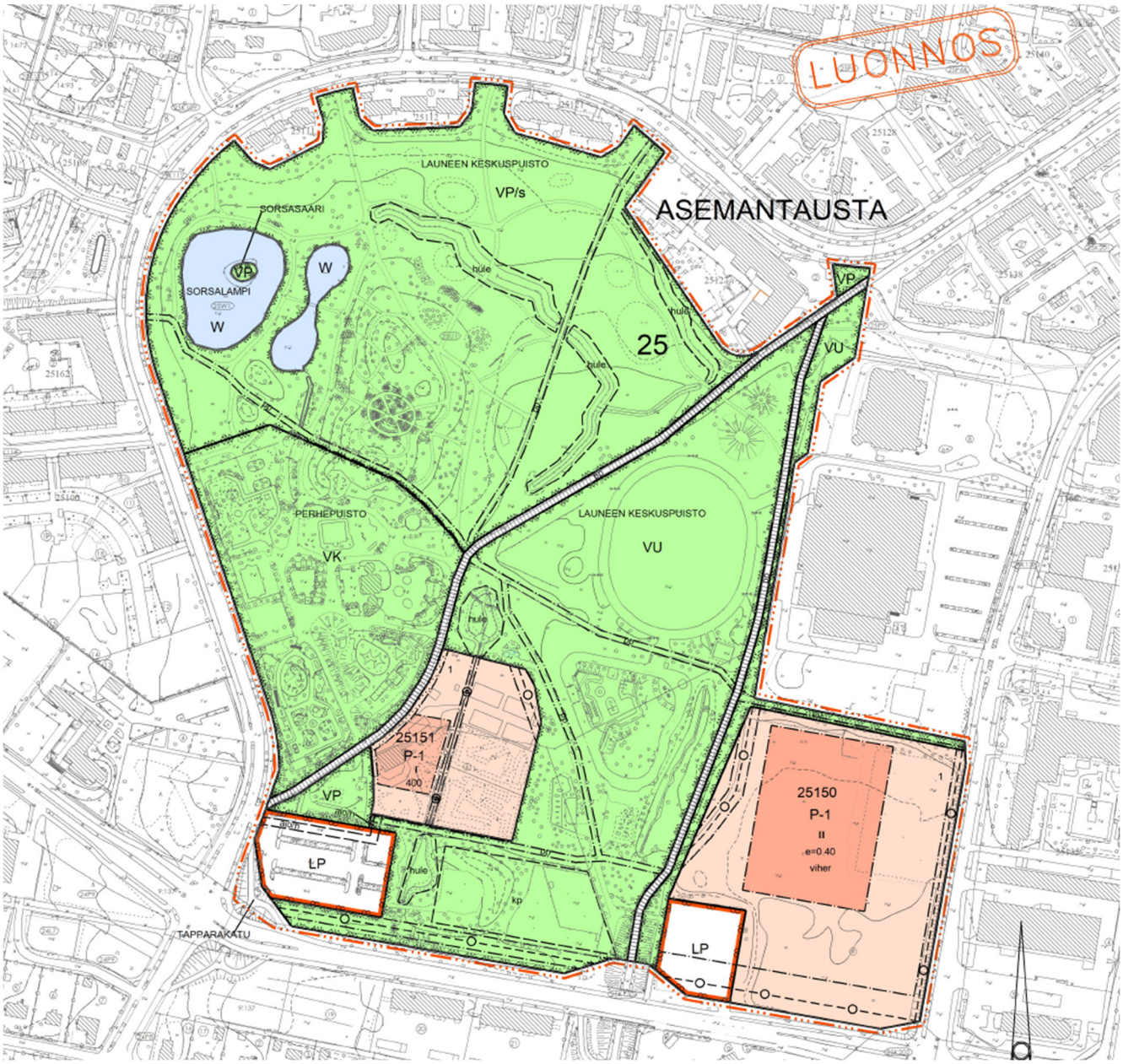
5 ASEMAKAAVAN KUVAUS

5.1 Asemakaavan rakenne

5.1.1 Kokonaisrakenne

Puisto on jaettu eri toimintoihin erilaisin kaavamääräyksin: urheilu- ja virkistyspalvelualue (VU), puisto (VP), puisto, jonka kulttuurihistorialliset erityispiirteet säilytetään (VP/s) ja leikkipuisto (VK). Urheilu-, huvi- ja viihdetarkoitusta palvelevien rakennusten korttelialueet (YUV) on muutettu palvelurakennusten korttelialueeksi, joille saa sijoittaa liikunta-, virkistys- ja tapahtumapalveluja sekä niitä palvelevia ravintola- ja liiketiloja (P-1). Kortteleiden rajat ja kaavamääräykset on päivitetty. Kaavaan on osoitettu hulevesien

käsittely-, viivytys- tai johtamispaikkojen likimääräiset sijoituspaikat. Yleiset pysäköintialueet (LP) ja merkittävimmät jalankulun ja pyöräilyn reitit on osoitettu kaavassa. Lisäksi kaavassa on osoitettu ohjeellinen koirapuisto (kp). Puiston nimi muutetaan Asemantaustanpuistosta Launeen keskuspuistoksi ja osa Perhepuistoksi.

Asemakaavamuutoksen luonnos A-2907

5.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Kaavassa on huomioitu kulttuurihistoriallisesti arvokkaan alueen suojelu, viheralueiden säilyminen sekä hulevesien käsittely.

5.3 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan ja yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen

Lahden oikeusvaikutteista yleiskaavaa 2025 laadittaessa on otettu huomioon AKL 39 §:n mukaiset yleiskaavan sisältövaatimukset, ja asemakaava on yleiskaavan mukainen. Asemakaavan muutos on Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 mukainen.

5.4 Kaavan vaikutukset

5.4.1 Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaavamuutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia ihmisten elinoloihin tai elinympäristöön. Kaavamuutos tukee puiston kehittämistä vuonna 2024 päivitetyn yleissuunnitelman mukaisesti. Puiston virkistyskäyttömahdollisuudet, saavutettavuus ja viihtyisyys paranevat, kun keskeiset virkistys- ja liikkumisalueet sekä niihin liittyvät yhteydet turvataan asemakaavassa. Kaava vahvistaa alueen asemaa laajasti eri käyttäjäryhmiä palvelevana lähivirkistysalueena sekä liikunnan, ulkoilun ja tapahtumien ympäristönä.

5.4.2 Vaikutukset maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Puistoala suurenee jonkin verran ja vastaavasti rakennettujen tonttien pinta-ala pienenee. Kaavassa on huomioitu hulevesien käsittelyä, viivytystä ja johtamista varten varatut alueet sekä avoimena säilytettävä hulevesioja. Kaakkoiskulman tontilla on edellytetty viherkertoimen täyttämistä. Rakentamattomien ja kasvillisuuden peittämien alueiden säilyminen tukee hulevesien luonnonmukaista hallintaa ja vähentää rankkasateiden aiheuttamia valuntahuippuja. Puustoiset ja viherpeitteiset alueet edistävät paikalliseen pienilmastoon sopeutumista sekä hillitsevät kaupunkialueiden lämpösaarekevaikutusta.

5.4.3 Vaikutukset kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Kaavalla edistetään puiston säilymistä, mikä tukee luonnon monimuotoisuutta sekä eläin- ja kasvilajien menestymistä alueella. Viheraluekokonaisuuden säilyminen turvaa elinympäristöjä tavanomaiselle kaupunkiluonnolle ja ylläpitää ekologisia yhteyksiä ympäröiviin viheralueisiin. Hulevesiaiheiden, puustoisten alueiden ja avoimien viheralueiden säilyminen lisää elinympäristöjen monipuolisuutta.

5.4.4 Vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta– ja energiatalouteen sekä liikenteeseen

Kevyen liikenteen reitit ja pysäköintialueet osoitetaan kaavassa. Kaava selkeyttää alueen toimintojen sijoittumista sekä vahvistaa puiston asemaa osana kaupungin viher- ja virkistysverkostoa. Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien turvaaminen edistää kestävien liikkumismuotojen käyttöä. Kaava perustuu olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen ja kunnallistekniikkaan, eikä aiheuta merkittäviä uusia infrastruktuurin rakentamistarpeita.

5.4.5 Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Puiston paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö osoitetaan kaavassa. Kaava tukee alueen historiallisten piirteiden ja maisemarakenteen säilymistä sekä luo edellytykset niiden huomioimiselle alueen jatkosuunnittelussa. Laajan viheralueen säilyminen vahvistaa alueen tunnistettavaa identiteettiä sekä ylläpitää maisemallisesti merkittävää avointen ja puustoisten alueiden vuorottelua. Rakentamisen ohjaaminen olemassa olevien toimintojen yhteyteen vähentää maisemakuvan muutoksia.

5.4.6 Vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittämiseen

Kaava mahdollistaa liikunta-, virkistys- ja tapahtumapalveluita tuottavien yritystoimintojen sijoittumisen alueelle. Tonttien kaavamerkintä P on soveltuvampi yksityisille toimijoille kuin julkista rakentamista osoittava Y-merkintä. Kaava parantaa edellytyksiä palveluiden kehittämiselle ja monipuolistamiselle sekä mahdollistaa alueen nykyisten toimintojen pitkäjänteisen ylläpitämisen. Virkistys- ja tapahtumatoimintojen kehittäminen voi lisätä alueella asiointia ja tukea myös lähiympäristön yritystoimintaa.

5.5 Kaavamerkinnät ja -määräykset

Kaavakartan liitteenä.

5.6 Nimistö

Puisto on virallisesti ollut osa Asemantaustanpuistoa. Nimi muutetaan Launeen keskuspuistoksi ja osa nimetään Perhepuistoksi.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

6.1 Toteutuksen seuranta

Kaavan toteuttaminen on mahdollista kaavan saatua lainvoiman.

7 KAAVAN LAATIJA

Lahdessa 17.11.2026

Suunnitteluinsinööri Carita Uronen

8 SEURANTALOMAKE